

ПОЛЕЗНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

Преходът към пазарна икономика е невъзможен без предприемачество. Желанието за бизнес съпровожда дейността на голяма част от населението. Много съществено е то да бъде придружено със знания как да се постигне.

Носителите на нобелова награда за 2002 г. американските учени Даниел Канеман и Върнън Смит доказаха, че човешкото поведение невинаги се подчинява на правилата на икономиката и че хората вземат най-нерационални решения, вместо да заложат на разумен анализ на ситуацията. Така учените поставят началото на експерименталната икономика като наука на базата на фундаменталните изследвания на пазарния механизъм.

В България има изградени много фирми, но голяма част от тях завършват годината с отрицателни резултати, фалират или преустановяват дейността си. Причините за това са много, но най-съществената е липсата на икономическа обосновка на предприемаческата идея. Написани са много книги за това, но тази на доц. д-р Йордан Коев се откроява като особено полезна за всеки бизнесмен.

Авторът доказва, че сега е по-лесно за предприемачество. Просто всеки сам трябва да си дефинира някакъв бизнес, да вярва много в него, независимо че в началото има големи разочарования и никога не се върви нагоре по плавен път - има възход, има и падения. Човек трябва да използва всеки момент, всяка възможност.

Достойнство на книгата е, че се изяснява същността и значението на категорията "предприемачество" и нейната еволюция: ролята на предприемачеството за икономическото развитие, неговата конструктивна и деструктивна роля; връзката между предприемачеството и дребния бизнес. Подробно е обоснована същността на предприемаческия процес и значението на средата за осъществяването му. Тези проблеми са разгледани не само в теоретичен, но и в методологичен и приложен аспект, съчетано със сполучлива оценка за българската практика както в момента, така и в исторически план.

Теоретичното обяснение на предприемачеството е съпроводено с методологично изясняване как да се направи, да се постъпи конкретно при избор на предмета на дейност; за откриване на нова идея; при оценка на възможностите за бизнес и на влиянието на външната среда. И всичко това през призмата на успешен бизнес. Особено полезно е и изясняването на локализацията на бизнеса за оценка на ресурсите, за институционализация на предприемаческата дейност и насоките за ефективно управление чрез създаване на предприемачески план.

В книгата са дадени много уместни предложения, които показват верния път за ефективно предприемачество: начините за извършване на

---

* Йордан Коев. Основи на предприемачеството. Варна, Изд. къща "Ютено", 2002.

предприемачески анализ и особено на неговите пазарноориентирани методи; същността и видовете предприемачески стратегии и особено тази на прехода към пазарно стопанство; как да се разработва предприемаческият план от гледна точка на методологическите изисквания, които трябва да се спазват за практическата полза от бизнес-плана. Това е много важно за оценка на ефективността, при доказване на предимствата на предприемаческата идея пред банките за кредитиране и за успешно навлизане в нови области на стопанската дейност.

Наред с разглеждането на традиционните форми на предприемачеството (франчайзинг, придобиване на чужд бизнес и придобиване на собственост в чужд бизнес) авторът подробно се спира на най-новите направления - виртуалното предприемачество и по-конкретно виртуалната среда, на констатациите за този вид бизнес. Обяснени са и насоките за развитие на виртуалното предприемачество и вероятните рискове.

Авторът разработва проблема за социалната отговорност на предприемача и по-конкретно за нейните бенефициенти; политиката на социална отговорност и какво означава предприемаческа култура. Наред с теоретичното изясняване на тези проблеми той третира и методологическите аспекти, с което отговаря на въпроса как конкретно да се реализира бизнесът. В труда е направена и задълбочена оценка на българската практика и по-конкретно кои са нейните силни и слаби страни и на тази основа са дадени препоръки как да се преодолеят възникналите трудности.

Авторът разглежда предприемачеството не само като конкретна дейност, която сега мобилизира усилията на много хора, но и ролята на политиците, на държавата, на образованието, на режима на икономическа свобода, за да се оформи рационална структура и организация на предприемаческото общество. Това му позволява да направи оценка на приложението на Закона за малките и средните предприятия и на другите нормативни документи и да очертае насоките за тяхното подобрене. Очевидно е, че авторът познава добре както българската, така и световната практика.

Естествено, за да се отговори на всички въпроси на предприемачеството, би трябвало да се разработят проблемите на кредитирането и финансирането, на данъчното облагане, информационното осигуряване, на маркетинга и оценката на ефективността..

Предназначението на книгата е на основата на достигнатото досега да се обобщят теоретичните и методологичните аспекти на предприемачеството и да се направи оценка на българската практика. В това отношение авторът е успял напълно да отговори на поставените въпроси, което прави книгата полезна за българските предприемачи, нуждаещи се от обосновка на ефективни идеи.

Проф. д-р ик. н. Иван Дочев